

rigsministeriet; thi derved har man uundgaelig bevirket, at den hele øverste Postbestyrelse i Stedet for at være en praktisk Bestyrelse, der bevæger sig med stor Frihed omkring paa sit Omraade, bruger sine egne Dine og undersøger med sine egne Hænder, er bleven en stor Skrivestue, er bleven en bureaukratisk Anstalt af ren ministeriel Art, og dette anser jeg netop for Post-Telegraf- og Jernbanevæsenets Bedkommende for at være det Alleruheldigste af Alt. Alle vide af Erfaring, at Postvæsenet var under en bedre, sikrere og kraftigere Bestyrelse i Generalpostdirektørens Tid, end det er nu, og dette forekommer mig at have sin ganske simple og naturlige Grund deri, at Generalpostdirektøren stod som en i det Væsentlige og i den hele daglige Forretningsgang uafhængig Myndighed, som kun i enkelte store Anliggender refererede til sin Minister, imedens Forholdet nu er det, at alle Post- og Telegraffager i det Mindste theoretisk taget staa ganske i samme Afhængighedsforhold til Indenrigsministeren, som enhver anden under Indenrigsministeriets Kontorer forterende Sag. Dette er yderst uheldigt, og vi spore Virkningen deraf, navnlig paa et bestemt Omraade, nemlig med Hensyn til Postinspektørerne, et Forhold, som jo ligger for i Form af et særligt Vædringsforslag til det Affnit, hvorom der her forhandles. Postinspektørerne ere i Stedet for at blive gjorte til mere praktiske Embedsmænd blevne gjorte til mere bureaukratiske Embedsmænd end før, og i Stedet for at rette deres Kræfter mere paa det virkelige Liv, har man tvunget dem til at rette deres Opmærksomhed mere paa Skrivei og Kontorgjening. Dette er en absolut Feil, og man bør søge snarest mulig at komme bort deraf. Ulemperne ere af en dobbelt Art. Den første har jeg allerede paapeget, nemlig den, der vedrører Ledelsen af disse Forretninger, idet der gaas bort fra den praktiske, simple, forstandige og paa Erfaring støttede Ledelse og over til en ren kontormæssig Styrelse. Men der er endnu en anden Ulempe, som, om end ikke i saa stort et Omfang som den første, dog ofte gjør sig gjældende overfor vigtige Interesser, og det er den, at imedens der tidligere fandtes en Overinstants for Afgjørelser, som bleve truffene af Generalpostdirektøren, nemlig Finantsministeriet, saa er nu en saadan Refkurs affaaen; thi en Klage over en Afgjørelse af Generalpostdirektøren for Post- og Jernbanevæsenet maa indsendes til Indenrigsministeriet, og den kommer da til Afgjørelse hos den Departementschef, som er Chef for Post- og Jernbanevæsenet. Altsaa, Klagen vil komme til ham selv og blive afgjort af ham selv. Dette er et Forhold, som i visse Tilfælde kan medføre ikke ubetydelige Ulemper. Klager bør ganske vist i Reglen ikke naae til den øverste Instants, men finde deres Afhjælpning forinden, men der kan være Tilfælde, hvor det er af stor Betydning, at ikke en enkelt administrativ Afgjørelse bliver den

endelige, men at der er en Appel, en Refkurs mulig til en overordnet og uafhængig Myndighed; men nu er Indenrigsministeren gjort selv til Part i hver lille bitte Afgjørelse fra Postvæsenets Side, og derved er altsaa denne Udsigt affaaen. Jeg maa anse det for særdeles ønskeligt, at dette Forhold snarest muligt kom til en saadan Behandling, at man kunde komme til at vende tilbage fra det, som hin Ordning har af Uheldigt. Foreningen af de to Brancher er vistnok i sig selv en nyttig Tanke, men Inddragelsen af dem under Ministeriet og under Ledelse af en Departementschef er vistnok saa uheldig, som det kan være. Opgaven bør netop gaa ud paa at stille en saadan Generaldirektør for det offentlige Befordringsvæsenet saa frit og selvstændig som mulig og at bringe ham saa nær som mulig til det virkelige Liv og dets Krav og Forordninger. Jeg søler mig overtydet om, at ogsaa Fordringerne med Hensyn til vort Landpostvæsenes Udvikling vilde have ganske anderledes god Udsigt til at blive fyldestgjorte, dersom en saadan Ordning blev tilveiebragt, end den, de nu have, hvor den øverste Ledelse af Postvæsenet, som sagt, drukner i det for de almindelige Regjeringskontorer uundgaelige bureaukratiske Væsen. Jeg ender dette Affnit med paany varmt at anbefale til det høie Thing at stemme for det nye Postdampskib, uden at der deri behøver at ligge nogen som helst Tilføjelse af Landpostvæsenets Kran, som vi Alle ere villige til at tage fuldt Hensyn til. Man maa finde sig i, at Postvæsenets Udviklingsstrøm staa i nødtvungen Forhold til den centrale Beliggenhed og Befolkningens Tæthed i hvert enkelt Distrikt. Det kan ikke ventes eller forlanges, at man f. Ex. paa Broerne ved Kjøbenhavn, paa Nørrebro, Østerbro og Vesterbro, skal have nødtvungen den samme Postdistribution, som man har her i selve den gamle By, men det kan virkelig heller ikke med Billighed forlanges, at man ude paa den jydskede Hede i en tyndt befolklet Egn skal have samme Udgang til let og hurtigt Bredistribution som f. Ex. i det mest befolkede Landsogn i Sjælland eller paa Fyn, og jeg nærer den Anskuelse, at for hele det aandelige Liv og for hele den aandelige Udvikling blandt Almuene vil det paa mange Steder i Landet være fuldkommen tilstrækkeligt, hvis der 3 Gange om Ugen er Brev- og Avisforsendelse. Jeg negter ikke, at det lyder smukkere, naar man opstiller den Regel, at Posten overalt skal bringes 6 Gange om Ugen, men det kunde være, at det vilde vise sig mere praktisk, hellere at lade større Hyppighed indtræde i tæt befolkede Egne og lade dem med en meget spædt Befolkning, der overhovedet kun lidt deltage i den aandelige Bevægelse, for hvilken Postvæsenet er et Udtryk, staa noget tilbage. Smidlertid, herom kunne jo Anstuelserne være forskellige. Jeg nævner det kun, fordi man synes lidt for tilbøielig til at forlange, at hvad der gjælder, lad mig sige, om Ringe Sogn i Fyn, tillige skal kunne gjælde